

Bilginin İmkânı Problemi: "Bilgiye Ulaşmak Mümkün müdür?"

Bu soruya verilen cevaplar iki ana akımda toplanır:

🛑 **Şüphecilik (Septisizm) - "Bilgi Mümkün Değildir"** Kesin ve nesnel bilgiye ulaşamayacağını, duyu ve aklın insanı yanıltabileceğini savunur.

- **Gorgias:** "Varlık yoktur, olsa da bilinemez, bilinse de başkalarına aktarılamaz.". Duyular bizi yanılttığı için gerçekte olmayanı ayırt edecek güvenilir bir yol yoktur.
- **Pyrrhon:** Doğa karışık ve belirsizdir; duyular bize gerçeği değil, sadece kişiden kişiye değişen "görünüşleri" verir (örneğin bir yiyeceğin kimine acı, kimine tatlı gelmesi gibi). Doğruyu belirleyecek bir ölçüt olmadığı için yargıda bulunmaktan kaçınmak (epokhe) gerekir; insan ancak bu şekilde mutlu olur.

✅ **Dogmatizm - "Bilgi Mümkündür"** Kesin ve herkes tarafından doğru kabul edilecek evrensel bilgilere ulaşılabilceğini savunur.

- **Sokrates:** İnsan bazı bilgilere doğuştan sahiptir ve zamanla bunları hatırlar. İki aşamalı bir yöntem kullanır: Kişinin yanıltıldığını gösteren "**ironi**" ve doğuştan var olan bilgiyi açığa çıkaran "**maiotik**" (doğurtmaca).
- **Platon:** Bilgileri "**sanı**" (maddi varlıklara dair duyusal bilgi) ve "**bilgi**" (episteme) olarak ikiye ayırır. Asıl doğru bilgi, akılda doğuştan var olan "İdeaların" bilgisidir.
- **Aristoteles:** Akıl bilgiyi sadece hatırlamaz, bilgiye ulaşmada duyularla birlikte rol oynar. Duyular maddenin bilgisini verirken, akıl onun "biçimini" (formunu) kavrar. Tümdengelim yoluyla varlıkların ortak özellikleri soyutlanarak genel ve kesin bilgiye ulaşılır.